BİLİNENİN AKSİNE

TOPLU ŞİİRLER
(1998-2023)

TAMER GÜLBEK

ÖTÜKEN

ÖTÜKEN

/ otukennesriyat

YAYIN NU: 1956
EDEBÎ ESERLER: 1006

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NU: 49269

ISBN: 978-625-408-495-9

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50

Genel Müdür: Ertuğrul Alpay

Genel Yayın Yönetmeni: Göktürk Ömer Çakır

Kapak Resmi: Erim Bayrı, *Narsistik Geri Bildirim*, 70x100, Bristol Üzerine Sulu Boya.

Kapak Tasarımı: Ötüken

Dizgi-Tertip: Damla Acar

Kapak Baskısı: Pelikan Basım

Baskı: Uzunist Dijital Matbaa AŞ
Akçaburgaz Mah. 1584 Sok. Nu: 21
Esenyurt-İstanbul Tel: (0212) 945 48 42
Sertifika Nu: 68922

İstanbul- 2023

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Tamer Gülbek: 1965 yılında Ankara'da doğdu. 1983'te Kuleli Askerî Lisesinden, 1988'de ise Boğaziçi Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun oldu. İlk şiiri 1998'de *Varlık*'ta yayımlandı. Şiirleri, şiir çevirileri ve şiir üzerine yazılarıyla çeşitli edebiyat dergilerinde ve antolojilerde yer aldı.

Kitapları: ***Şiir***: *Zefiran* (2008), *Suda Tuhaf Hareketler* (2009), *Güven Park* (2010), *Yabancı Dil* (2013), *Tümünü Görüntüle* (2018); ***Eleştiri/Deneme***: *Şiirle Tutulan* (2010); ***Çeviri:*** Alfred Lord Tennyson'dan *Enoch Arden* (2018), Henry W. Longfellow'dan *Kölelik Şiirleri* (2020), Wilfred Owen'dan *Savaş Şiirleri* (2020), Lord Byron'dan *Genç Harold'ın Yolculuğu* (2021), *Manfred* (2022) ve *Sardanapalus* (2022), Edgar Lee Masters'dan *Spoon River Antolojisi* (2022), Robert Burns'den *Ey İskoçlar!* (2022), William Shakespeare'den hepsi 2023'te yayımlanan *Hamlet*, *Kral Lear*, *Othello* ve *Macbeth*.

İÇİNDEKİLER

ZEFİRAN (2008)

I. Boğaza Takılan Kılçık:

Ballı Düş • 17
Sallantı • 18
Sükûnetin Kapısı • 20
Boşluk • 22
Doğal Park • 24
Boğaz'ın Dirseğinde • 26
Boğaza Takılan Kılçık • 28
Şenlik İsyanı • 30
Hınç Pulu • 31
Ayıklık • 32
Polen • 33
Dans Eden Çocuk • 34
Şelale • 35
Enfiye • 36
Tükenen • 38
Balina • 40

II. Şefkat:

Şefkat • 42
Gurur • 44
Hız • 45
Gözün Deneyimi • 46
Bırakılan Ev • 47
Politik Bir Şiire Karşı • 49

III. Sahte Macera:

Uyudum • 51
Sahte Macera • 54
Sarılardan Geçtiğimde • 56
Kayık Otoban • 58
Tendon • 60
Sarfiyat • 62

IV. Zefiran:

Zefiran • 65

SUDA TUHAF HAREKETLER (2009)

I. Korku Koyu:

Saplantı • 71
Sahra Çadırı • 75
İşaretler • 77
Fırtına • 81
Sipariş • 83
Korku Koyu • 84
Suda Tuhaf Hareketler • 86
Ekimin Biri • 87
Ölü Doğum • 88
Çocuk ve Yolculuk • 91
Çocuk ve Berber • 94
Çocuk ve Koğuş • 95
Çocuk ve Silahşor • 96
Çocuk ve Müzik • 98
Hair Gazeli • 100
Tahriş • 102
Kiraz Zamanlı Dudak • 104
Gülme • 106
E-Mail • 108
Çizgi • 110
Kare • 111
Sıcak Fisyon • 112
Korku Düşü • 113
İntihar Larvaları • 115
Babalar Ölmek İçindir • 117

II. Ölümden Saklanan:

Sancı • 119
Sapak • 121
Geceden • 122
Denge • 124
İskele Kahvesi • 127
Piknik • 130
Sabah Sisi • 132
Deli Karı • 135
Pisko • 137
Yangın • 141
Ölümden Saklanan • 144
Marie Celeste • 146

III. Zenit Yıldızı:

Tehlike • 149
Sızılı Beyaz • 150
Yıkılan Ağıl • 152
Çatı Katı • 153
Adressiz Gece • 157
Aksi İstikamet • 159
Ada • 161
Hayvansal Gıda • 164
Zenit Yıldızı • 166
Buz Gibi • 169
New Orleans Rezonansı • 172
Dalyan • 174
Kapadokya Üçlemesi • 176
Schiele'nin Sarılış Tablosu • 185
Klimt'in Yarım Tablosu • 187
Aseton • 189
Sanat • 191
Haluk Abi • 193
Bazı Ruhlar • 195
Patika • 197
Tekir • 198
New Castle • 200
Sütunlar • 201
Uzakla Heyecanlandığımız • 202

GÜVEN PARK (2010)

I. Çalkantı:

Çalkantı • 207
Sayış-tay • 211
Capri • 213
Kuyum • 214
Turuncu Karmençiya • 217
Marmara • 220
Foto Abdi • 222
Barışma • 225
David Bowie • 227
Kırmızı Kabartılar • 229
İzmir'de Bir Akşamüstü • 231
Arkada Trombon Sesleri • 233
İblis Değilimin İçinde • 235
Kurt • 237

II. Reddiye:

Reddiye • 239
Cılız Trenler İçin • 240
Tuzla Buz • 242
Küle • 243
Göz İçin Göz • 245
İtiraf • 247
İşgalci • 248
Gecede Şehir • 250
Güven Park • 251
Teselli • 253
Çakra • 254
Morg Cüzdanlarında İntihar • 255
Taşlar • 257

III. Ertesi:

Ertesi • 259
Mutfak Balkonu • 261
Camda Kardeşler • 263
Bavul • 265
Kara Diken • 267

Palmiye • 269
Yılbaşı Ağacı • 271
Ateş Suyu • 274
Buffalo Soldier • 277
Janis Bizi Kim Dondurdu • 279
Mandıra • 282
Muhakkak • 283
Metal Masa • 285
Karikatür Adası • 286

YABANCI DİL (2013)

I. Yabancıya Mektuplar:

Adriana • 289
Crystal • 291
Elizabeth • 293
Jacob • 295
Jacqueline • 296
Janet • 298
Jason • 300
Jola • 303
Joshua • 305
Lizzy • 307
Penny • 309
Roxanne • 311
Simon • 313
Stefan • 315

II. Yaban İller:

Amsterdam • 317
Edinburgh • 321
Houston • 323
Laredo • 326
Ljubljana • 328
Londra • 330
Los Angeles •332
Nairobi • 334
New Orleans • 337
Prag • 340
Prizren • 342

Roma • 344
San Antonio • 346
Stockholm • 349
Üsküp • 352
Venedik • 354
Verona • 356
Viyana • 358
Washington • 360

III. Yabancı Şarkılar:

Anybody Seen My Baby • 362
Du Hast • 364
Heart Of Glass • 366
I Want It All • 368
Message In A Bottle • 371
Riders On The Storm • 375
Rock You Like A Hurricane • 377
Smells Like Teen Spirit • 379
Smoke On The Water • 381
Sonic Temple • 384
Suicide Blond • 386
Tango In The Night • 388
Whole Lotta Love • 391
You Could Be Mine • 394

TÜMÜNÜ GÖRÜNTÜLE (2018)

Hava • 399
Moby • 400
Mosmor • 402
Perdeler • 404
Yaz Sporu • 406
Anka'nın Çölleri • 409
Uzun Bir Ara • 412
Yüzünün Tarihi • 414
Korkulu İlaçlama • 417
Kaset • 420
Yapakalmak • 423
Heybeli • 425
Buldozer • 427
İğdiş • 430

Demode • 433
Küller • 436
Kaygı Oyunu • 439
Alacaklı • 442
Ötesi • 446
Karşın • 449
Sivil • 453
Naif • 456
Kendine Görev • 459
Uzak Akraba • 463
Sarsak Yürüyüş • 466
Doğum Günü • 469
Özgür Kuş • 471
Bahar Tekinsizliği • 474
Beklenen Kriz • 477
Bira Fabrikası • 482
Rüzgâr Baba • 486
Düzeltme • 489
Alkali İşi • 492
Tren Kalkmadan Önce • 495
Çadır • 497
Eski Ahit Modernistleri • 499

KAYNAK METİN (2023)

Lacivert Kaza • 503
Tek Dizi Kalmış Canavar • 506
Ağaç Ev • 508
Dexter • 511
Kelime Yayınları • 514
Dizzy • 519
Grannçç • 522
Şaşırmış • 524
Deniz Salyası • 525
Sarı Oda • 527
Semt Takımı • 529
İç Cebeci • 531
Kiracı • 533
Sakallı Akiller • 534
Endüstri 4.0 • 536
Akrepler • 538
Çalınan Bisiklet • 541

Şef • 543
Pembeye Dönen Havuz Safsatası • 544
Kıdemin Kıymeti • 545
Aynan • 547
Korku Kilidi • 549
Potpuri • 552
Mandolin • 553
Bir Gondol Dolusu • 554
Beyaz Et • 555
Bir Kare • 556
Oda-lık • 557
Hala-yık • 558
Kamer-iye • 560
Düşün-ce • 562
Gökkuş-ağı • 564
Yılların Külü • 566
Sarnıç • 568
Bölgeler Gölgesi • 570
Çerez • 572
Kaslan • 574
Ve Yorgunluk • 575

ZEFİRAN

(1. Basım: Kül Sanat, 2008)

BALLI DÜŞ

Çakıllı suda tartıyordum
Öne ve arkaya
Genlerimdeki sıkıntılı demiri

Bir hafiflik havalanıp
Bir hafiflik konuyordu
Havaya
Hava dediysem dışımdaki demirdi

Oysa güzeldi dün
Ballı düşüm yatıyordu
O ağdasız duşta
Ve ağlıyorduk ruhumuzdaki petekten

Turfanda bir sevinçti yaz
Yazılmamış o şiirde

O çakıllı suda
Acele karardı
Ağır tartılmış adımlarım

Bugüne damladı geçmişin balı.

SALLANTI

Uzaktan gelmiştik
Çömelecek bir sallantı lazımdı
Bu manzaralı sallantıyı bulduk biz de
Göremedik bir daha yağmur ışığını

Uzaktan gelmiştik
Elmamız uzağa düştü
Güneşe dik kızardı ot
Enginar tarlasının kalbinden geçti
Denizi gösteren ok

Çömelecek bir sallantı lazımdı
Beyaz eşya yanında cenin pozisyonu
Ve içeride unutulan kavalye
Kurtarırken bir ortak sesi

SUDA TUHAF HAREKETLER

(1. Basım: Mühür Kitaplığı, 2009)

SAPLANTI

Gidiyorduk hayatın çatlaklarından sekerek
Ve soğuk solukları öperek
Yani saplanmadan sapabilmek

Dönebilmek için geri
Kusuyorduk anlamın pınarından
Ağzımıza akan zehirli şurubu durmadan

Durulamadan asıyorduk ölümün ıssız
Siyah ve durgun gölünden çıkardığımız
Çamaşırlarını kendine saygının

Biz öyleydik giderdik çatlaklara basmadan
Tek ölümle uzlaşılabilirmiş gibi gelirdi bize
Gidenlerin diliyle söylemek gerekirse

İçerdik ötedeki bir sinemadan getirilen sıvı rolleri
Gene de doygunluk duygusu oluşmazdı bizim gibilerde
Herkesin kutsalı kendineydi ne de olsa
Herkesin yapması gereken de biraz buydu
Herkese yapması gerekeni söylememekti belki de

Bilirdik
Her kurumanın biraz cehennem olduğunu
Ve ısırgan bir his olduğunu
Cilalı bir kaktüsten su sağmaya çalışmanın
Belki de bu yüzden kimselere söylemezdik
Saplanmadan sapabilmenin nerelerde
Ve nasıl sınanması gerektiğini

GÜVEN PARK

(1. Basım: Karşı Yayınları, 2010)

ÇALKANTI

Cabin crew cross-check!

Korkuyorum
Uçak havalanırken içim aşağıda kalacak

Ardımda bıraktığım ne gittiğim ne
Ağzımda akşamdan kalma bir küf
Soğuktan sıcağa bir transfüzyon muyum

Korkuyorum
Havalanırken uçak ayaklarım yerde kalacak
Ağır gelmeye başlayacak ardımda bıraktığım her neyse
Hafifledikçe yüküm

İkaz lambası sönene kadar kemerlerinizi
Ne çok ikaza ihtiyacı var insanoğlunun
Ne çok lambaya ne çok kemere

Korkuyorum
Bir türbülanstan bir başkasına düşecek ruhum
Art arda ve rahatlamasız

Beni bekleyen ne biliyorum aslında kanım kadar
İki kanadının ikisini birden kırasım var
Kuşkularımı uçuran şu kanatlı atın

Ama yok diyor içimdeki kalker
Zaman öncesi bir volkandan kalan
Ki aslında herkes bilir bu volkanı
Herkesin yörüngesinde birkaç uydu vardır
İşbu volkandan kaynaklanan—
Yok diyor
Ten ruha değmedikçe ruh eksik kalır hep
Uçak inerken ruhun havada kalır
Kork bundan diyor

Olsun diyorum cevaben
Ne uçmaktan geçerim ne korkmaktan
İster tenime değsin tüf ister ağzıma değsin küf

YABANCI DİL

(1. Basım: İkaros Yayınları, 2013)

ADRIANA

Her akşam sarı bir ışık
Tarıyor suratımı Adriana
Arkamda bıraktıklarım
Dikiliyor karşıma

Aileni gömdüğünü gördüm
Geçtiğin sınıra

Neden bazı insanlar
Daha ödemeli yazar Adriana

Geniş beyaz meşeler olsa
Bizim de şemsiyemiz
Ama bedel ödemeden olmuyor ya
Belki ondan bu intihar ataklığı

Üzülürken neredeydin
Ben paramı sana bıraktım bir zaman
Sen zarflarla yürüdün ben edatlarla
Yazık bir Meksikalıya döndü şapkan

Sen bu mektubu okurken
Ben mesaide olurum
Mektup dediğin ne yazar ne okur
Adını anmak hoş

Yokluğum varlığın olsun
Temiz havlular bırak bana
Ruhum karıncalanıyor
Dev ekran hayatta

İstediğin zarf olsun
Olmasa da veririm
Kimse gömmesin ailesini sınıra

E mi Adriana.

TÜMÜNÜ GÖRÜNTÜLE

(1. Basım: Dünyadan Çıkış Yayınları, 2018)

HAVA

Hava durumunu sunuyor bir ekim
Bana çalışan adam diyebilirsiniz
Muhtelif oklar geçiyor havadan
İşaretlerle gösteriyoruz havadaki alçakları

Yay içinde yaylar yanıp sönmedeler
Kümüs kümülüs durmadan indiriyor
Bir güneş çıkar gibi kelleşen bölgeden
İzleyen günler nelere gebe

Rüzgâr oku boku bokuna yeri gösteriyor
Hava dönüyor durumuyla beraber

Kulaklarımda bir akın
Hava çok yüklü
Aklım her zamankinden yere yakın

Kılgısal gerçeklik yani zaman
Azmış
Yüzüme vuruyor köksüzlüğü.

MOBY

Kaptan Ahab'ın mekânındayız
Üzerimizde büyük ödüle dikilmiş gözler

Altın sarısının toparlak hâli
Kahverengine bürünmüş deniz elimizde

Her yudumda genzimde bir yanlış İngilizce kokusu
Her yudumda uzaklarda inleyen bir zenci

Kaptan Ahab bir bakıyor yeşil yeşil
Yıldızlı bir gülümseme oturuyor yüzümüze

Yeşil yeşil sallıyor Moby kuyruğunu
Bir sağ yanağa bir sol yanağa

Ne güzel insanın elinin altında olması denizin
Çamur rengi de olsa

KAYNAK METİN

(Şairin bu kitabı
ilk kez burada yayımlanmaktadır.)

LACİVERT KAZA

Kulaklarıma yükleniyor geçmiş
Çeliğe su katmayı icat ediyorum yine

Gözlerimde Meksika Körfezi'nden
Henüz çıkmış bir çıngıraklının çekik gözleri
Ve onun lacivert ulaşımı
Beyaz asfaltlar boyu

Bana ihanet edenden alabildiğim
Bu ulaşım gücü
Bir anlamda bağışlayıcı gücümdü
Ve hem yükten
Hem de yargıdan kurtarmıştı beni

Adaşımın hayaleti oturuyordu
Çöldeki koltuğumda

Çok ağırbaşlı gördüler orada beni
Bilemediler içimde yükselen
Tarihsiz ve talihsiz coşkuyu

İşte o gece soyunmuştum
Bütün maskelerimden
Ve bir planör gibi
İnmiştim insanların pistine

İhanetten etkilenmeyecek kadar
Yakındım ihanete

Lacivert gecenin içinde ilerleyen
Lacivert bir hayalettim artık
Ve radara yakalanmayacak kadar
Alçaktı irtifam